

Informatie Haarle

Verzameling verhalen
en gedichten
van Martin Wichink
en Piet Plezier
voor in het informatiekraantje

Jaargang 2022

Voorwoord.

Martin Wichink en zijn pseudonieme Piet Plezier schrijven collums/verhalen voor het informatiekraantje van Haarle. Als geboren en getogen Haarlenaar weet Martin en Piet als geen ander hoe het is om in een dorp te wonen, maar er ook van te genieten.

Martin heeft deze compilatie gemaakt voor mensen die graag een vast boekje in de hand willen hebben voor het ultieme leesplezier. Geniet er van.

Meer verhalen zijn te vinden op www.haarle15.jouwweb.nl

©2022 Martin Wichink.

Inhoud:

Het oude postkantoor

Kaale beume

Vogeltelling

Bijzonder

Waanzinnig

Werken voor de belastingdienst

Wie kunt oaveral weh an wennen

Velletje papier

Bloemen hoalt van luu en aansumme ok

Bekende Nederlander

Aanderhalve meter

Vliegtuigstrepen

Vlagge op de kop

Doe jij het wel eens anders

Holtdoeve

Draaien

Wasknieper

Trots op Haarle

Horizon

Het oude postkantoor.

Als je de uitspraak wel eens hoort dat vroeger alles beter was, ga je wel eens nadenken of dit wel klopt. Neem nou de vele bezorgbusjes die kriskras door Haarle rijden. Dit kan een pakketdienst zijn, maar ook de supermarkten doen hieraan mee.

We bestellen nu eenmaal veel meer dan vroeger online, omdat het van deze tijd is.

Pakketjes kon je vroeger versturen via het postkantoor. Laten frankeren en het pakketje werd opgehaald en uiteindelijk bezorgd op het goede adres. Tegenwoordig vul je online zelf alle gegevens in en dat doe je ook nog vaak in je eigen kostbare vrije tijd. Je laat het bezorgen op een tijd wanneer het jou uit komt en bent zelfs bereid om hiervoor nog eens extra te betalen ook. Dan is het ook nog eens zo, vandaag bestel je dit en morgen dat. De vele busjes blijven maar rijden.

Nu we steeds meer bewuster worden gemaakt over het milieu en alles wat daaraan vastzit, denk ik wel eens terug aan het oude postkantoor. Natuurlijk zou deze ook met de tijd zijn meegegaan met een moderner uiterlijk. Het zou dan meer een distributiecentrum zijn geworden, waar je via een volautomatisch shuttlesysteem de pakketten verzendt van stelling tot afgeefluik. Zo kan je vierentwintig uur per dag jouw pakket ophalen, wanneer het jou past. Er hoeven dan minder busjes te rijden, omdat de pakketten beter verstuurd worden op vaste tijden en met volle lading in de voertuigen. Met minder gestreste chauffeurs die een deadline moeten halen voor wat bonus op hun salaris.

De gekregen QR-code in je mailbox, kan je via jouw mobiel scannen bij het scherm naast het ophaalluik. Ter plekke online betalen, mits je dit vooraf al niet hebt gedaan. Als je het ook nog eens bevestigd, dan gaat er binnen een computer voor jou aan het werk. Even later gaat het luik open en jouw pakketje staat klaar. Detectieogen bevestigen dat het pakket het luik verlaat en dan sluit de buitenkant vanzelf voor een volgende klant. Het afgeven van retourzendingen of om te versturen kan ook digitaal. Thuis invullen en via mail een QR-code krijgen. Bij het afgeefluik de QR-code scannen en er wordt een sticker uitgeprint, die je op het pakket kan plakken. Na bevestiging wordt deze volautomatisch opgeslagen tot het vervoerd kan worden.

©2021 Martin Wichink.

Kaale beume.

beume in de winter
wat bint ze soms kaal
zie ut hier en ginder
toch heb ze hun eigen verhaal

zoad in de grond
met un bettie water en mest
is de plekke woar ut beumpie ontstond
dan gebeurde vanzelf de rest

veur elk joar un nie'je ring
de vertakking begint
alle ziettakkies doet hun ding
elke knop kreg zien kind

dooje takken kriegt de kaans um de boom te verloaten
aanderen kriegt de ruimte um weer te gruujen
in ut bos of in een van de stroaten
wie loat der wel is un kacheltie op gluujen

ma as de lente ut weer van de winter wint
en de sappen weer deur de adders goat
de knoppen de blaaderen weer vindt
wut der oaver de kaale beume heel aans e'proat

©2022 Piet Plezier.

Vogeltelling.

Eind januarie ist ut weer zo wied. Ie kunt metdoen met de natsionaaale vogeltelling van de vogelbescherming. Ie hoeft alleen ma un half uurtje veur ut raam te goan zitten en de vogels tellen in oen eigen tuin. Doar noa kuj ut aantal deurgeven op hun website.

Met de boskoppen hat ik a vetbollen en un pot vogelpindakeese mete'brach. Stoel bie ut raam en un schriefblok en un penne binnen handbereik. Ik bin der kloar veur.

Mien haand giet net noar de kop koffie toe, as de eerste merel zich meld. Gauw pak ik de penne en schrieve eene merel op. Ut sprekwoord is toch, as der eene vogel oaver de hegge is, dan volgt der wel meer. Det is noe ok ut geval. Ut wut vechten um een stukkie stoete, terwijl der nog genog aamdere stukkie ligt. Ut bint net kleine wichter, die um een stuk spelgoed vecht. Terwijl de koolmeesies an de vetbollen hangt, kump der un grote merel an, den veurdrinkt bie de pot pindakeese. Aandere merels wut zo an de kaante e'drukt. Ie zoln bienoa opstoane um doar wat van te zeggen, ma dan breng ie de telling in gevoar en det wul ik nie.

Dan landt der un doefe in de tuin en pikt van de broodkrummels op de grond. Ik zie datte un ring um zien poot hef en dan slöt bie mie de twiefel toe. Ut is weh un vogel, ma den is e'fokt veur wedstrijdvliegen. Maaj det noe mettellen of nie. Veur dat ik de verkieker heb e'pakt um de kleur van ut joartal of nummer kan ziene, is de vogel alweer gevlogen.

Ik zitte zo gespannen te kieken, dat ik de tied bin vergetten. Zitte noe met un bak koale koffie.

Veur mien gevuul heb ik niet alles oppeskreem, ma det kump dat der ok wat vogels bint, die terugge komt veur de tweede of derde keer. Kiek doar is den grote merel ok weer bie de pindakeese. Zo kump den pot wel leug.

Oei, noe mut ik stoppen, want ik zitte hier al drie kwartier. Gauw noar de website um alle vogels te melden. Doar leas ik daj zelf mut zörge veur un goeje tiedwoarneming. Verder muj alles opskriem an vogels, ok a bint ze der veur de tweede of derde keer in de tuin. Geeve ma deur wat ik op heb e'skreem.

Bijzonder.

Iedereen heeft wel eens een bijzonder moment in hun leven. Het kan een bijzonder cadeau zijn, wat je van een dierbare hebt gekregen. Je eerste zelf verdiende vakantie van je vaste baan of een reis die bijzondere uitstapjes kende. Of je eerste liefde. Trotse ouders die de geboorte van hun kind willen delen met de kersverse grootouders. Het zijn bijzondere momenten die je zo voor de geest kan halen, terwijl je voor andere na te denken dingen heel diep moet graven.

Alleen dat maakt het al heel bijzonder van ons brein. We gebruiken het woord bijzonder dan ook best wel vaak in ons doen en laten. Neem nu het woord bijzonder eens op zich. Eigenlijk bestaat het uit twee woorden, dus je kan het knippen in bij en zonder. Dus eigenlijk mag je stellen dat zonder dat jij er bij bent, het niet bijzonder zou zijn geweest. Dat zou dus aangeven hoe bijzonder jij dan wel niet moet zijn, los van de gebeurtenis op dat moment.

Stel dat jij van jouw eerste vakantiegeld van jouw vaste baan gebruikt voor een mooie vakantie in Frankrijk, dat is al bijzonder. Een reisgids laat jou met jullie reisgezelschap alle mooie plekjes van Parijs zien. Daartussen zit ook nog eens jouw eerste liefde. Boven op de Eiffeltoren kom je ook mij nog eens tegen, hoe bijzonder is dat. Ik moest er zijn, anders kon ik dit bijzondere verhaal niet schrijven, maar dat snap je vast wel.

Maar zonder om te dollen, je kan inderdaad een bijzonder persoon zijn. Doe je gewoon, dan doe je misschien al gek genoeg. Je kan verschijnen op een bijzonder moment bij een gebeurtenis en daar soms zelfs ongewild de hoofdrol spelen. Op het juiste moment komen voor een luisterend oor of een schouder om op te huilen of te leunen, hoe bijzonder is dat.

Als ik zeg dat er twintig keer bijzonder in dit verhaal staan, zijn er mensen die dit nog gaan tellen ook. Bijzonder is dat toch. Als de tellers dan mij vertellen dat er een minder is, hebben ze de titel waarschijnlijk niet meegeteld. O ja hoor je dan, wat bijzonder. (Je mag hier om glimlachen). Bijzondere tellers hou je nu toch eenmaal en schrijvers ook.

©2022 Martin Wichink.

Waanzinnig.

Wie leeft in un waanzinnige eeuw. Goa ut zelf ma is noa. Wie bint begunnen met ut mielennie'jum. Doar noa bint de twintowers inne'stort. Oonze koning trouwt in ut joar dat de euro wut inne'voert. Of det met mekaare te maaken hef, det denk ik nie. Het had weh invloed op de banken, want doar han ze opeens un kriesis. Handig heb ze alle slechte leningen oaverdoane na banken toe, die toch faj'jiet bint e'goane. Waanzinnig hebt wie doar oaveral an met betaald. Zol deurumme de rente zo leege wenne, umdat de regering ut geld hard neudig hef. Wie mut ut geld wel blievend loaten rollen. Deurumme heb ze BTW ok ma em verhoogd. Verschillende banken bint wegbezuunigd deur automatisieering en oonse digitale wereld. De eningste baanke die disse eeuw is bliem bestoan, det is de mielenie'jum baanke.

Waanzinnig is ok ut mil'jeu problematiek. Ok Hoarle dut hier an met. Ut Amazonegebied in Hoarle maakt plaatse veur heide. Of zo de stikstof minder wut, det denk ik nie zo. Met de zunnepaneelen bint wie weh goed met bezig um eigen stroom op te wekken. Of zol hier nog wat aans met spöllen? Dat Natsionaal Geograppik Tjennel natuurfilms op televisie kan loaten ziene oaver de haagedis of korhoender uut Hoarle. De zol toch waanzinnig wenne.

Wie goat ok steeds meer verder vliegen. Veural in de ruimte wut ut drukker. Zol ze deurumme noar de planeet Mars goane. Doar zoj muj kunnen leaven, aj de wetenschap mut geleuven. Zol det un poldermodel wun zoas de Flevopolder of bekiect ze op Mars pas noar de hoofdletter. Dan zol de M veraanderen in un W en dan zol het un nie'je serie kunnen wun uut de eenentwintigste eeuw van Star Wars. Of zol ze vanuut doar oonse heide op beelden kunnen ziene met oonse eigen opgewekte stroom. Dan stiet Hoarle weh as stipje op de planeetenkaart. Det zol waanzinnig wenne.

Bin weh bliej dat der weer e'bouwd wut in Hoarle. Zo hoalt wie ut saam leafbaar, want wie zult disse eeuw met mekaare mun doene, wat de toekomst oons ok nog zal brengen. Waanzinnig um te ziene hoe Hoarle in disse tied ok weer blef met'beweng, ma ok det doet ze a deur de eeuwen hen.

Ik vind ut a waanzinnig daj dit verhaal tut ut einde hebt uut e'leazen.

©2022 Piet Plezier.

Werken voor de belastingdienst.

We werken allemaal voor de belastingdienst. We betalen voor BTW, verzekeringen, heffingen, vergunningen, overal waar geld te verdienen valt. Kijk alleen maar eens wat je brutoloon is en wat hier al aan belasting en heffing ervan af gaat. Wat daarvan over blijft, daar moeten we het mee doen. We kopen eten, drinken, kleding en schoeisel, omdat we dat nu eenmaal nodig hebben. We betalen hierover al een ruime marge BTW, omdat het ons opgelegd is. Daarnaast schaffen we ons we ons wit- en bruingoed aan. Gewoon om onze behoefte van alle gemakken te voorzien. We willen nu eenmaal digitaal TV kijken, kunnen wassen en strijken of andere dingen die het ons leven gemakkelijk maakt. Waar het vroeger vaak uit Nederland of een van de naastgelegen Europese landen kwam, komt het steeds vaker uit Aziatische landen. Voor een deel hebben we dat ook aan onszelf te danken en de belastingdienst profiteert hieraan mee. Reken maar even mee.

Of de apparaten nu van metaal of plastic bevatten, erts of olie moet elders uit de grond worden gehaald en naar Nederland worden vervoerd. Douaniers checken de hoeveelheid hiervan en zorgen dat er invoerheffing wordt geïnt door de belastingdienst. Vervolgens worden er producten van gemaakt, zoals plastic en metaal. Bedrijven betalen voor loonbelastingen, energiebelastingen, afvalheffingen, mits ze zelf de afvalstoffen kunnen recyclen. Deze kosten worden doorberekend in het product zelf en daar betalen wij allen vrolijk aan mee.

Als we iets aanschaffen, dan betalen wij de recycling er al bij. Deze vervangt de vroegere verwijderingsbijdrage.

Als dingen te duur worden om hier in Nederland te recyclen, dan gaat het vaak naar derdewereldlanden, omdat het hier soms niet via het milieuregels kan of mag. Daar zijn de milieuregels nog minder streng. De belasting verleent hier de exportvergunningen en heft accijns op de te vervoeren goederen. Daarnaast verdienen ze ook nog de accijns op de benzine en diesel van alle voer- en vaartuigen, die hiervoor gebruikt worden.

Als alles demonteert is, begint de namaak en krijgen we goedkope producten uit Taiwan, China of India. Die hebben de grondstoffen al van zichzelf en drijven er goed handel in. Ook al bestellen we online, betalen we toch weer de invoerheffing, BTW en de vervoerskosten erbij. De belastingdienst heeft niet voor niets de slogan, leuker kunnen we het niet maken, maar wel gemakkelijker.

©2022 Martin Wichink.

Wie kunt oaveral weh an wennen.

Wie as mensen kunt oaveral weh an wennen. Doar hoef ik ma maximaal vieftig joar in de tied veur terugge te goan.

Vrögger han wie de stroom oaveral hangen tussen de poalen langs de weg. Later wun ze in de grond e'graam. Umdat wie steeds meer stroom ging gebreuken, kwaam der van groote masten oaveral te stoane, um de stroom deur te geem van ut oplaan tut ut verdeelstatsjon. Van doar uut kwam ut via kabels bie de mensen in de stroomkaste thuus. An die groote masten mössen wie an wennen. Noe der plannen bint om disse kabels ok in de grond te goan warken, bint die masten oaverbodig. Ut zal eerst weh kaal lieken, ma doar kunt wie ok weh weer an wennen.

De warme bakker, grunteboer en de slager bint vot, ma doar kwam de supermarkt veur in de plaase.

De blokhutte, de mölle, ut dorpshuus, amor in ut kuukenhok, ut is der allemoal niet meer. Weh heb wie noe un multie kultie centrum veur in de plaatse.

Ut oalde kleuterschoole en ut zusterhuus bestoat alleen nog op de foto's, ma wie hebt der weh un mooie olderdagsveurziening veur terugge kreegn. Det hebt de pioniers van ut dorp weh verdiend. Zo kunt ze mooi hun oale dag in Hoarle verslieten, met de verzörging die hier eventueel bie heurt. Mooj dat det allemoal kan.

Zelfs ut karkhof giet met de tied met. Woar ie vrogger misschien soms buuten de hegge wun begraam, noe kan der un urn e'plaast wun of oene asse wut uut e'streu'jt in ut gröss.

Was vrögger de Karkweg de grote winkelstroate, noe is ut drukker op de Bloemenweide. Zo zie'j ma weer. Hoarle blef zich veraanderen of verbeteren en giet gewoon met de tied met. Wie bint gewoon un simpel volk, det veraanderingen an kan en van ut nie'js ut beste weer van probeert te maaken. Natuurlek bint wie nie oaveral met eens, ma mangs kan ut gewoon nie aans. Dan muj soms muuleke keuzes maaken. Ma zo blief ie weh met mekaare in gesprek en hoalt wie ut noaberschap mooi in stand. Ie wet ma nooit woar ie ut nog is veur neudig hebt.

©2021 Piet Plezier.

Velletje papier.

Vaak staan we er niet eens bij stil dat we beginnen met een blank stukje papier. Om iets op te schrijven of tekenen. Dat kan voor een kleurplaat, maar ook voor een nota of schets voor iets.

Voor een amateurschrijver of tekenaar maakt dit ook niet zo veel uit. Heel anders is het als je bijvoorbeeld een architect, notaris of calculator bent. Dan is het juist allemaal zakelijker en vaak op speciaal voorgedrukt papier.

We gaan er zelf vaak al aan voorbij en vinden het heel normaal dat er lijntjes of hokjes op een leeg vel staan voor het schrijven of berekenen van letters en/of cijfers. Dat het blad soms al geperforeerd is voor het opbergen in een twee-, vier- of drieëntwintig ringmap vinden we zelfs heel normaal. Anders kan het A4 papier altijd nog in een insteekhoes opgeborgen worden.

Een kunstschilder die een tekening maakt met houtskool. Op papier een schets tekent en later er een schilderij van schildert, kan als deze beroemd wordt geld verdienen met het schilderij en de schets. Een echte verzamelaar zou beide dan graag in bezit willen hebben.

Als amateur kunnen we zelf kleuren gebruiken met een kwast, stift of potlood, maar we kunnen ook op gekleurd papier te werk gaan. Dit scheelt wel veel kleureninkt, als we de printer zouden gaan gebruiken. Toch kan je niet altijd het effect bereiken wat je normaal in kleurenprint zou willen hebben.

Hoe anders is het bij origami. Dan wil je juist gekleurde vellen om het verschil te kunnen maken, hoewel hier en daar een maagdelijk wit vel ook prima kan. De kunst zit hem in het vouwen van het figuur wat je wilt maken. Voorbeelden zijn er genoeg te vinden op internet, mocht je het willen proberen. Je kan er hele kunstwerken van maken. Succes. Zelf laat ik het bij een notitieblokje, schrijfmap of gewoon een A4 uit de printer. Voor mijn verhalen en gedichten ben ik niet meer nodig. Wel ben ik een pen nodig die niet vlekt, fijn schrijft en dat hoeft heus niet altijd de duurste pen te zijn. Denk liever over een verhaal of gedicht na. Ook dan begin ik elke keer met een maagdelijk wit velletje papier.

©2021 Martin Wichink.

Bloemen hoalt van luu en aansomme ok.

Wie as luu op disse aardbol bint noe eenmaal gek van de natuur. Det kan ok nie aans, want wie hebt der elke dag met te maaken. Zo geniet wie van alles wat gruu'jt en bluu'jt. Ut beste kuj det ziene int veurjoar. Geraantes van de beume kriegt weer kleur en de eerste bluumkes komt uut de grond of wut as bloezem van un stroek of boom herkent. Mangs bint ze ok te herkennen an hun geur.

Winkeliers hebt doar heel handig op inne'spoalt. Zie hebt doar ok un handige reclame veur e'maakt. Bloemen hoalt van mensen. Wus ie dat deur disse reclame in ut eerste joar de umzet met dattig procent is e'steegn.

Kweekers woln hiermet niet achtbliem, dus kreeg de paus de mooiste bloemen met Poasen op ut Sint Pietersplein bie de Pauselijke zeegn. Eerst ut Urbi et Orbi en dan....

"Holland, bedankt voor die bloemen." Twee sterke wapens in de bloemenindustrie.

Ut is aaltied heel attent as der un bluumegie kloarstiet bie un ofscheid van eene uut ut bestuur of iemand die heel lange wat veur de vereniging heffe doane. Natuurlijk kan der ok eene ziek wenne of op det moment muulik hef noa un zwoare periode, dan kuj met un bluumke iemand em un hart onder de riem stekken.

Natuurlijk bint der ook luu, die vaake veur un aander kloar stoat en door niks veur wult hem, dan is un bluumke toch net iets aans, dan daj ze gewoon geld of un flesse drank in de haane drukt.

Weer andere luu wilt gewoon elke wiekend un bluumke op toafel hem stoane. Uut eigen tuin of un gekocht bossie bloemen bie ut boodschappen doene. As un duudelijke scheidingslijn tussen warken en bie huus wenne.

Zelf stoat wie weh is veur un aander kloar, ma wie bint ok attent met un kaartje bie geboorte, verjoardag of bie un aandere geleegtheid. Kleine muu'jte ma met een groote waardering en doar doe'j ut veur. Af en toe krieg ie ut ok weh eens terugge. Ma met disse pinksterweekend ging ut net em aans. Vrie'jdag ging ineens de deurbelle. Kreeg un hangplante in de haane e'drukt. Alleene umdat ik van disse stukkies skrief. Wasse totaal oaverdonderd. Bedankt de opdrachtgever ma em zo. Heb de plante oppehang en kan der met dit mooie weer extra van genieten.

©2020 Piet Plezier.

Hoe eet jij jouw ei.

Elke keer als ik een ei voor mij heb staan in een eierdop, bewonder het dan even als evenbeeld van het hoofd van de mens. Nu kan ik je een hamvraag gaan stellen, wat hier het eerst op aarde was, het kip of het ei. Al maakt dat nu niet eens meer uit, nadat Columbus het ei gevonden heeft. Of dit nu in Friesland is gebeurd als eerste ei, maar het mag van mij ook elders in de wereld zijn geweest. Ik neem dit graag met een korreltje zout.

Als je eenmaal een ei in een pannetje water aan de kook brengt, verschijnt er wel eens spontaan een barst en buiten boord treedt. Nu kan je natuurlijk wel onder water aanvoelen dat dit er een is, die zijn grens heeft overschreden. Je hebt eenmaal van die rauwdouwers en daar past een rauw ei beter bij.

Er zijn ook mensen die de weg kwijt zijn, die willen namelijk het liefst een geklutst ei. Mensen die weten wat ze willen en die gaan nu eenmaal door met een hardgekookt ei. Bij de volgers hiervan eten liever een zachtgekookt ei. Bij de twijfelaars hoort nu eenmaal een roerbak ei, al is het alleen maar voor hun overzicht een beetje te kunnen bewaren.

De stevige eters onder ons, maak je vooral blij met een gebakken ei, al dan niet met een plak ham of kaas op een boterham.

Ijdeltuiten hebben meer op met een spiegelei, maar dan wel graag met de dooier precies in het midden. Gelukvogels onder ons treffen vaak een dubbele dooier aan.

Het eten van dit product legt ons geen windeieren, maar je hoeft ook niet alles voor een appel en een ei weg te doen. Kiezen we toch eieren voor ons geld, dan slachten we nog niet de kip met de gouden eieren. Zolang ik mij ei maar kwijt kan, blijft het koek en ei tussen ons.

Zo heeft het ei al vele veldslagen overwonnen, maar het ei blijft op zijn sterkst met de punt naar voren. Laat de tegenstander op de zijkant van het vastgehouden ei dan maar beginnen met tikken.

Naast wit en bruine eieren, kent Pasen de meest kleurrijke eierentradities, gevuld of niet.

Hoe eet jij nou je ei? Breek de dag eens en tik af en toe een eitje.

©2022 Martin Wichink.

Aanderhalve meter.

Bin ie ok zo toe an vakaansie? Nou ikke weh. Net noe alles weer löss is e'loaten int veurjoar, kump noe de eerste waarschuwingen a weer binnen. Der zol un nieuwe golf van Corona ankommen.

Net noe Hoarle weer op de internatsionale kaart kump te stoane. Völle vekaansiegangers weet ut vekaansiepark, vekaansiehuuze en de mini campings weer te vinden, die Hoarle rieke is. Vandoor dat ik ma bin begonnen met waarschuwen op de vaste borden. Hoal anderhalve meter ofstand, proest in oene elleboog. Aj lange genog wacht, dreugt det met ut warme weer vanzelf weh weer op.

Dat Hoarle internatsionaler wut blek weh dat der noe ok a borden wut e'maakt voor luu uut de Aziaatiese wereld. Doar least ze van rechts noar links of van onder noar boaven. Kiek der nie van op dat disse borden grooter bint, want probeer zelf zo ma is te skriem, det valt nog nie met.

Dan muj ok nog in **8TING** nemmen, daj **AANSUMME**, ok aansumme skriefte van rechts noar links of van onderkaante noar boaven toe. Gelukkig kuj veur de neudige ekstra inlichtingen terechte op een spesieaale website, alleen veur Hoarle. Wacht, zal ut em opskriem veur jullie.

Wee Wee Wee, punt, anderhalvemeterinHoarle, punt, NL.

Hierbie zal un foto stoan en doar stiet dan ok nog op van 'Klik hier.

Zoaj messchien a ziet, heb de ï van klik twee punties. Det is bewust e'doane, want ut bord mut met twee echte Hoarlese droadnagels vaste wunn e'maakt. Vandoar.

Ma kiek der nie raar van op, dat luu met un Belgies kenteken bie ut bord stopt en op de spieker drukt, um zo de website te openen. Kan oe noe a weh verklappen dat dit noajt giet lukken, mog ie ut zelf nog is wiln probeern.

Ma alle gekheid op un stökkie, ik hoppe dat ut disse zommer allemoal goed mag goane.

Wie hebt ut zelf ok allemoal un bettie in eigen haand. Kiek un bettie uut en hoalt ok rekkenschap met un aander, dan hebt wie uiteindelijk der allemoal wat an.

Fijne vekaansie allemoal en geniet der van, ma kom gezond weer terugge.

©2022 Piet Plezier.

Vliegtuigstrepen.

Kijk altijd graag om me heen, als ik in de natuur rondloop. Zo ook met helder weer dat ik naar de blauwe lucht kijk. Amper een wolkje te zien, maar wel vliegtuigstrepen. Vroeger werd ons wijs gemaakt dat anders de piloot de weg niet terug zou kunnen vinden. Hetzelfde verhaal hoor ik nu ouders nog wel eens aan hun kinderen vertellen. Dat sommige dingen tijdloos blijven, blijkt hieruit dan wel weer.

Als je tegenwoordig naar boven kijkt, dan zie je wel veel meer vliegtuigen in de lucht. Ze vliegen alle richtingen uit. Gezien de strepen brengt dat ook meer luchtvervuiling met zich mee. Als de klimaattoppers uit de gehele wereld weer eens bij elkaar komen, om het terugdringen van uitstoot te verminderen, doen ze zelf hieraan ook mee. Daar wordt niet over gepraat, maar blijf dat wel vreemd vinden. Digitaal vergaderen zou een goede optie zijn. Duidelijke afspraken, geen achterkamertjespolitiek meer. Agenda is bekend. Afspraken worden duidelijker, als zichtbaar wordt gemaakt wat landen al aan het terugdringen van CO2 gedaan hebben, ter verbetering aan ieders milieu. Maar zover zijn we nog niet.

Gezien de vele strepen in de lucht maak ik me wel eens zorgen. Ze vliegen soms op automatische piloot en radar is hen ook niet vreemd. De techniek staat tenslotte voor niets. Op de grond denk je wel eens, hoeveel ruimte zou er nog tussen zitten, als twee strepen elkaar kruisen in de lucht?

Spotters kunnen dit waarschijnlijk wel volgen via apps of op hun laptop of pc, maar blijf me er wel eens over verbazen dat dit altijd nog goed gaat. Ongelukken op de weg nemen ook weer toe, nu het steeds meer drukker wordt. Je zal maar zo'n jumbojet in je achtertuin krijgen. Buiten de mensen om, die het dan meestal niet overleven, denk ik wel na over de ravage die dit met zich meebrengt. Het milieu wordt besmeurd. Vergeet dan ook niet alle onderzoekers, die apart van elkaar hun deskundige meningen geven na eigen onderzoek. Die rijden dan ook niet met elkaar mee. Dan de drones die dan gebruikt gaan worden tijdens onderzoek. Een leuk speeltje, maar daar wordt de lucht ook niet schoner door.

Hoop ook voor de volgende generatie, dat niet alleen de piloten de weg terug kunnen vinden.

©2022 Martin Wichink.

Vlagge op de kop.

Heb ie ut al e'zeene in Hoarle. Overal hangt de vlagge op zien kop. Niet de Hoarlese vlagge, ma oonse Nederlandse driekleur. Blauw boam en rood onder. Wat ik heb e'heurt is dat de huusvrouwen zich unmeunig kwoad hebt e'maakt. Ut zol hier goane um ut stik en stof beleid, woar de regeering a vergevorderde plannen veur hef e'maakt. Ut is eigenlijk ok te gek veur woorden. Alle stoffen mössen maakt wun int buutenlaand, want doar is de arbeid un stuk goedkoper. Olie importeerd wie ok al, want wie wult gin gesmeer in de Noordzee en bie de Waddeneilanden. As wie alles met die grote konteenerschepen hier loat kommen, dan schijnt ut nog goedkoper te wenne, dat wie det hier zelf zoln doene. Alles zit vaake koppelt an de dollar. Noe is alles al duurder e'wun door de oorlog in Oekraïne, dus ok de naajmachine olie is duurder e'wun. Net as inporteern van de textielstoffen. As doar boavenop ok nog de regering met giet bemuujen, dan bint de jappel gaar.

Aj de vlaggen in Hoarle bekiekt, zit er best weh völle talent bie de huusvrouwen. Heb nog gin scheef geneide vlagge kunnen vinden. Ut lek weh fabriekswark. Noe bint der ok weh vrouwluu die in Hoarle op ut fabriekie e'warkt hebt en kump ut doar vaste nog uut voort.

Ma noe muj niet denken dat de regeering verstaan hef van al die stekken of ut mut un stekke onder water wenne. En a wult ze oons van katoen geem, ok wet ze ut verschil denk ik nie eens. Wat ze weh weet, is dat geitenwollen sokken nie onder hun driedelig pak steet, want det past nie bie hun stropdasse. Det zol verstikkend warken, zak ma zeng. Dus denk ik, woarumme dan dit beleid. Un neimachine warkt op stroom, wat wie zelf hebt oppewekt met zunnepaneelen, det kleine bettie olie is völle minder dan die dieselauto's van de ministers. Wieder verdient ze ok nog is an alles woar wie de btw oaver mut betaalen, noadat der ok a inheffingskorting is betaald.

Net wie noe un bettie met de mode met goat, wult ze oons allemoal weer in un boerenkiel en op klompen kriegen. Nie dat doar wat mis met is, ma loat oons die keuze. Meskien snapt ze ut noe is better, as ze dit verhaal is least.

©2022 Piet Plezier.

Doe jij het wel eens anders.

Een appelteler die zijn vlees braadt. Een bakker die de bloemen water geeft. Een celliste die naar een cabaretvoorstelling gaat. Een doedelzakspeler die wel eens gitaar speelt. Een edelsmid die een boom plant. Een flamingodanseres die wel marathons loopt. Een generaal die boodschappen haalt voor het thuisfront. Een houthakker die zijn messen zelf slijpt. Een Indycar race fanaat die zijn wielrennersfiets pakt voor een tocht. Een jager die meehelpt bij de voedselbank. Een kapper die ook mantelzorger is. Een leeuwentemmer die oude radio's repareert. Een mondhygiëniste die wedstrijden fluit bij damesvoetbal. Een neuroloog die automaatje is bij een bejaardencentrum. Een ondernemer die een stempel drukt in de politiek. Een paardenfokker die ook gewonde dieren opvangt. Een quizmaster die een roman schrijft. Een radiomaker die aan een tv-marathon uitzending meedoet. Een theaterbouwer die thuis een renovatie zelf uitvoert. Een schietinstructeur die ook aan handboogschieten doet. Een uitvaartleider die eigen vogelhuisjes maakt. Een visboer die het plaatselijke weer voorspeld op de radio. Een waarzegster die dekens breidt voor de missiezusters. Een xylofonist klassieke muziek die naar een rockconcert gaat. Een yoghurtmaker die zich inzet voor kansarme jongeren. Een zwemlerares die in een clubhuis meehelpt met eten rond te brengen op een dagbesteding.

Zo maar zesentwintig beroepen, waar mensen ook andere bezigheden hebben naast hun vaste beroep.

Nu kan ik U vragen of jij weet wat de buurman of buurvrouw naast hun beroep allemaal nog meer doet in hun vrije tijd. Misschien is het beter om eens bij jezelf te rade gaan, wat voor tijd jij besteed aan andere dingen, naast je vaste baan. Je doet het tenslotte niet altijd alleen voor jezelf, maar soms ook voor een ander in naast omgeving. Buiten het prettige gevoel dat je hier bij krijgt door samen dingen te doen en te ondernemen, hou jij je eigen leefomgeving ook nog eens een stuk leefbaarder. Het levensmotto is niet voor niks dat je samen sterk staat, door dingen samen te gaan doen. Rest alleen nog de vraag: "Doe jij het wel eens anders, buiten je vaste baan?"

©2022 Martin Wichink.

Holtdoeve.

As ie echt van holt bint
Mut ut weh merantie wenne
Zie meerdere kleurenloagen

Aj oons smons uut de sloap wilt hoaln
Is nie fijn veur de uutsloapers
Ma det is noe de natuur

Daj as kjal en vrouw achter mekaare an zit
Heurt der ok helemoal bie
Wie bint ok jong e'wes

Een huuske e'bouwt in un denneboom
Met scheid as slinger versiering
Gelukkig reagent det der nog weh un keer weer of

Met oene vriendenklup op de openbaare stroate
Pikt jullie ut zoad en gruun tussen de klinkers weg
Schelt de gemeente un hoop wark

Ma ie mut weh an de kaante goane
As ik van rechts komme met de auto
Aans leer ik oe echt plat proaten

©2022 Piet Plezier

Draaien.

Er draait veel in ons leven. Onze aardbol draait, al merken we er zelf weinig van, buiten de dag en nacht om. Dan is een draai- of zweefmolen veel meer tastbaarder met hun draaiingen.

De wielen van onze fietsen draaien rond en dan heb ik nog niet eens over de kogellagers, die zelf hun wentelingen maken. Dan draaien we ook nog eens aan het stuur om een bocht te maken of om een andere richting in te gaan.

Willen wij bepaalde dingen niet zien, dan draaien we ons om. Toch knap dat wij zo om onze as kunnen draaien, zonder er zelf direct draaiend van te worden.

Is er iets wat wij niet graag vertellen, dan draaien we om de hete brij heen of verdraaien wij de boel. Maar een nieuw recept uitproberen kan dan wel weer verdraaid lekker zijn. Door te werken houden we de economie draaiende. Natuurlijk willen we wel aan het eind van de maand ons loon beuren, anders kunnen we onze gezinnen niet draaiende houden.

De wasmachine en eventueel droger moeten draaien en voorzien van schone gewassen kleding. Pannenkoeken en vlees worden omgedraaid om beide kanten even bruin en gaar te krijgen. Groenten worden in een wok omgedraaid bij het wokken. Opscheplepels draaien we om, om iets uit een pan te scheppen en op het bord te leggen.

Onze maag draait om, als ons lichaam zegt dat er iets niet gaar is of bedorven. Bij griep kunnen we ons wel draaiend voelen, maar vaak gaat meestal wel vanzelf weer over. Bij het geven en nemen van iets, draaien we onze handen regelmatig. Net als bij sporten zoals tennis en badminton.

Heb alleen nog niet gehad over de vele potjes die we open en dicht draaien. Maar net zomin over de schroeven, bouten en moeren, die we wel eens los en vast draaien. Enkel moeten deze soms extra aangedraaid worden voor meer stevigheid.

Nu kan je met je hoofd heen en weer draaien om dit stukje, maar als het je nu echt te veel wordt, mag je deze bladzijde omdraaien.

©2022 Martin Wichink.

Wasknieper.

Bin ik de stroate achter ut huus ant vegn en dan zie ik doar opeens wat ling op de grond. Zo te ziene lig ut doar a un tiedje. Un holten waskniece, woar de veere in ut midden oarig roestig is e'wun van ut ling in de buutenlucht. Veurzichtig pak ik um op en probeer met kniepen offe zien wark nog doene kan. Noa un paar keer kniepen, valte uut mekaare. Dus den kan vot in de klike.

Ma zol den kjal of vrouwe die det ding hef uuttevun weh wetten, dat un heel nuttig ding heffe e'maakt. Natuurlik wasse uutevun veur de wasse, um disse an de kniepers op te hangen, zodat ut mooi in de buutenlucht kon dreugen. An elk kledingstuk un paar wasknipers en ie kon weer wat aans goan doene.

Ma wus ie weh dat de wasknieper ok as un klem wut gebruikt. Zo kuj un meemooblaagie vastteklemmen op oogheugte, zodat ie de haande vrie'j hebt veur wat aans. Ie kunt der ok slingers of kerstkaarten met ophangen, um ma is un beeld te geem. Vrögger deen wie un stukkje hard plestik met un waskniece an ut peutie van ut spatbord van de fietse, zodat ut plastic lekker kon knetteren tussen de spaaken. Deur hard te fietsen maakte wie oarig kabaal in de buurte. Iedereene dacht dat wie motoren han op de fietse. De Hell Angels van Hoarle zak ma zeggen, ma dan zonder tattoes. Of wie han der eene van un plakpaatje bie de kauwgum kreeng en oppeplakt op een van de armen.

Noe bint der weh luu, die un laampenkappe oppimt met wasknipers. Zie plakt de uutmekaar gehaalde wasknipers met liem an de buutenkaante. Zo krieg ie un apart effect, ma ie mut der van hoaln.

Nee, dan gebruik ik ut liever in de schuure. Un wasknieper um un schroeve of spieker met vaste te hoaln, veurdatt ie de schroeve goat schroeven of met de hamer op un spier goat sloan. Zo hoal ie de vingers weh heel.

Noe wet ik weh dat er luu denkt, daj de hamer ok met twee haane kunt vaste hoaln en doar hebt ze helemaal geliek an, ma wie hoalt dan de spieker vaste?

©2022 Piet Plezier.

Trots op Haarle.

Met recht durf ik te zeggen, dat ik trots ben op Haarle. Ben er geboren en getogen, zoals dat zo mooi heet. Als ik om mij heen kijk, zie ik wat er allemaal is gerealiseerd. Ook zijn er vele dingen veranderd. Niet dat je er altijd blij mee bent, maar soms is het niet anders. Nieuwe dingen geven verbeteringen en soms ook nieuwe inzichten. Neem bijvoorbeeld maar eens het informatiekraantje, beter bekend als het gele boekje. Ruim veertig jaar terug begonnen als een kerkblaadje met informatie achter in de kerk. Daarnaast hadden Haarlese verenigingen hun eigen informatiekanalen, zoals een informatiebord van de voetbal op het kerkplein. Daar kon je opstelling lezen van jouw elftal, maar je kon jezelf ook afmelden, door een briefje in de brievenbus te doen. Later is er ergens besloten om deze informatie in een kraantje te stoppen, daar er meerdere nieuwe verenigingen ontstonden. Elke vereniging had en heeft zijn eigen vrijwilligers. Sommigen hebben meerdere petten op en draaien mee bij verschillende verenigingen, alleen al om het leefbaar te houden in Haarle. Wij zijn trots op de draadnagels, die dit vaak doen naast hun werk. Soms is het meer geworden dan hun hobby, maar blijven trots op Haarle. Weet nog goed dat wij er thuis een wedstrijd van maakten, wie het eerste van ons het gele boekje mocht lezen. Bij wijze van spreken stonden we al startklaar en renden naar de brievenbus aan de weg, om zoals eerste het boekje in de handen te krijgen. Wij waren niet de enigen in de straat.

Later besef je pas, hoe stilletjes de bezorger van dit kraantje dit allemaal doet. Natuurlijk hoor de klep van de brievenbus, maar tegenwoordig zit er een raam tussen. Hooguit zie je elkaar even en steekt een hand op als groet en waardering. Jaren verstrijken en dan zijn dertig jaren zo om.

Een stukje van jouw vrije tijd geven aan een vereniging, is ons en meerderen in ieder geval met de paplepel ingegeven. Mijn vader was er vaak voor op pad en wij mochten wel eens mee. Later deden we wel eens dingen samen en zo rol je er langzaam in. Na al die jaren van vrijwilligerswerk bij meerdere verenigingen, ben ik altijd nog trots dat ik er trots op, dat ik van een stukje geschiedenis in Haarlese geschiedenis uit mag maken. Hoe trots bij jij eigenlijk?

©2022 Martin Wichink.

Horizon.

Wie gebruikt de horizon um in de verte te kunnen kieken. Al is ut alleen a um oene eavenwicht te kunnen behoalen. Ma ok um un ofstand te kunnen inschatten. Bie lage mist zie'j ut ok weh, ma veur oen eigen beeld lek weh of de helfte vot is. Un soort van gries gebied wat nog e'schildert mut wun.

Oaver schilders gesproken, die begint vaake met un horizon, um zo de verdeling op hun schilderije te krieggen. Heb ie un groot landschap, dan zal de horizon hooger op ut schilderije wenne, zodat ie wat minder van de lucht ziet. Heb ie un smal struinpad tussen de weilanden, dan ziet ie vaaker dat der wat meer in de lucht gebeurt, dan in ut gruune weiland.

De beste herinding heb wie an de zonne. Smons as de zonne opkomt boaven de Koningsbelten, dan gebruik wie de barg as horizon. Ma ok bie de zonsondergang boaven Roalte. Dan zakte langzaam in ut Overriessels kanaal. Aj goed luusterd, dan kuj ut heuren sissen.

Wie goat oonze horizon soms ok verbreedden, as wie der op uut trekt. Noe kan dit in eigen laand wenne, ma sommigen goat ok noar ut buitenlaand. Woar ie ok hen goat, de horizon lek weh met oe met te reizen. Det maakt ok niks oet, zolange ie de zonne ma op ziet kommen.

Heel aans wut ut ok gebruikt bie instrumenten. Bie un waterpas, laserpas of bie de landmeter wut de horizon deur middel van un streepie bepaald. Dit kan op de muure wenne, ma mangs ok deur un kiekglas. Zo hangt un spiegel, klokke of schilderije later mooj recht en doar doe ie ut ok veur. Aans blief ie der op letten.

Nog aandere wut ut, as ie proat over un vezier. Det kan op un geweer wenne, ma ok op oonze fotokaameraas. Doar kruust ut vertikaale streep de horizon streep. Niks meer of minder um ut midden te kunnen bepaalen. Ok weh ut middelpunt genuumt. Hoe nauwkeurig wul ie wenne.

Ma ik bin bie ut ende van dit verhaal. Is oe weh oppevallen dat dit ok horizontaal e'skreem is.

Zo zie'j ma weer, wie gebruikt ut ok oaveral veur.